EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 27.9.2023.
COM(2023) 569 final

2023/0345 (NLE)

Prijedlog

PROVEDBENE ODLUKE VIJEĆA

o stavljanju izvan snage Provedbene odluke (EU) 2022/2459 o primjeni povećane vizne pristojbe u odnosu na Gambiju

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

U skladu s člankom 25.a stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 810/2009 („Zakonik o vizama”)[1] Komisija redovito procjenjuje suradnju trećih zemalja u pogledu ponovnog prihvata i najmanje jednom godišnje izvješćuje Vijeće.

Na temelju godišnje procjene o suradnji iz 2019. i uzimajući u obzir korake koje je Komisija dosad poduzela kako bi poboljšala razinu suradnje dotične treće zemlje u području ponovnog prihvata i cjelokupne odnose Unije s dotičnom trećom zemljom, Komisija je zaključila da Gambija nije surađivala u dovoljnoj mjeri te da je stoga potrebno poduzeti mjere. Komisija je 15. srpnja 2021. u skladu s člankom 25.a stavkom 5. točkom (a) Zakonika o vizama donijela Prijedlog provedbene odluke Vijeća o suspenziji primjene odredaba u članku 14. stavku 6. točki (b), članku 16. stavku 5., članku 23. stavku 1. i članku 24. stavcima 2 i 2.c Zakonika o vizama u pogledu državljana Gambije. Vijeće je 7. listopada 2021. donijelo Provedbenu odluku (EU) 2021/1781[2].

U skladu s člankom 25.a stavkom 2. Zakonika o vizama Komisija je od stupanja na snagu Provedbene odluke Vijeća (EU) 2021/1781 kontinuirano procjenjivala suradnju s Gambijom u pogledu ponovnog prihvata. Na temelju godišnje procjene suradnje iz 2020. Komisija je zaključila da su primijenjene mjere bile neučinkovite jer suradnja u pogledu ponovnog prihvata, unatoč ograničenom napretku, nije bila dostatna.

Stoga je Komisija 9. studenoga 2022. u skladu s člankom 25.a stavkom 5. točkom (b) Zakonika o vizama donijela Prijedlog provedbene odluke Vijeća o primjeni povećane vizne pristojbe od 120 EUR u pogledu državljana Gambije. Vijeće je 8. prosinca 2022. donijelo Provedbenu odluku (EU) 2022/2459[3].

U skladu s člankom 25.a stavkom 6. Zakonika o vizama Komisija na temelju pokazatelja utvrđenih u stavku 2. tog članka kontinuirano procjenjuje i izvješćuje o tome može li se uspostaviti znatno i trajno poboljšanje suradnje s dotičnom trećom zemljom te može, uzimajući u obzir i cjelokupne odnose Unije s tom trećom zemljom, Vijeću podnijeti prijedlog za stavljanje izvan snage ili izmjenu provedbenih odluka iz stavka 5. tog članka.

Nakon stupanja na snagu Provedbene odluke Vijeća (EU) 2022/2459, u skladu s člankom 25.a stavkom 6. Zakonika o vizama, Komisija je i dalje procjenjivala napredak u suradnji Gambije u pogledu ponovnog prihvata, uključujući pomoć pruženu pri identifikaciji gambijskih državljana koji nezakonito borave na državnom području država članica, pravodobno izdavanje putnih isprava i organizaciju operacija vraćanja.

Komisija je procijenila da se od stupanja na snagu Provedbene odluke Vijeća (EU) 2022/2459 suradnja na ponovnom prihvatu u pogledu organizacije letova i operacija vraćanja znatno i trajno poboljšala.

---

[1] Uredba (EZ) br. 810/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uspostavi Zakonika Zajednice o vizama (Zakonik o vizama), SL L 243, 15.9.2009., str. 1.

[2] Provedbena odluka Vijeća (EU) 2021/1781 od 7. listopada 2021. o suspenziji određenih odredaba Uredbe (EZ) br. 810/2009 Europskog parlamenta i Vijeća u odnosu na Gambiju.

[3] Provedbena odluka Vijeća (EU) 2022/2459 od 8. prosinca 2022. o primjeni povećane vizne pristojbe u odnosu na Gambiju.

Međutim, suradnja s Gambijom u pogledu ponovnog prihvata i dalje nije dostatna s obzirom na pomoć pruženu pri identifikaciji gambijskih državljana koji nezakonito borave na državnom području svih država članica i pravodobno izdavanje putnih isprava. Osim toga, trebalo bi povećati kapacitet ili učestalost čarter letova kako bi se održivo smanjio broja osoba koje nezakonito borave u državama članicama. Stoga Komisija smatra da bi Provedbena odluka Vijeća (EU) 2021/1781 trebala ostati na snazi.

Slučaj Gambije

Neobvezujući sporazum EU-a s Gambijom o ponovnom prihvatu („Dobra praksa u pogledu identifikacije i vraćanja”) stupio je na snagu 16. studenoga 2018.

Nakon donošenja Provedbene odluke Vijeća (EU) 2021/1781 Komisija i Visoki predstavnik pojačali su angažman s gambijskim tijelima u pogledu suradnje u ponovnom prihvatu na svim razinama, u Bruxellesu i Banjulu, te su nastavili pratiti suradnju Gambije.

EU je još jednom istaknuo potrebu za ponovnim pokretanjem suradnje u pogledu obrade zahtjeva za ponovni prihvat i operacija vraćanja na temelju postojećeg dogovora o ponovnom prihvatu, među ostalim na sastanku na visokoj razini s gambijskim Ministarstvom vanjskih poslova, kao i na prvom sastanku zajedničke radne skupine u okviru dogovora EU-a o ponovnom prihvatu održanom u listopadu 2022. Komisija je naglasila da je suradnja potrebna u svim fazama postupka ponovnog prihvata i da prije svega veleposlanstva ponovno trebaju obrađivati zahtjeve svih država članica i odgovarati na njih kako bi se postigao znatan i trajan napredak.

Unatoč kontinuiranom angažmanu EU-a da se poboljša razina suradnje Gambije, takav napredak nije postignut u svim koracima postupka ponovnog prihvata.

Komisija i Visoki predstavnik nastavili su intenzivno surađivati s gambijskim vlastima i nakon donošenja Provedbene odluke Vijeća (EU) 2022/2459. Komisija je na temelju postojećeg dogovora o ponovnom prihvatu istaknula svoja očekivanja u pogledu obrade zahtjeva za ponovni prihvat i postizanja stabilnog tempa operacija vraćanja kako bi se smanjio postojeći zaostatak, među ostalim na sastanku viših dužnosnika i drugom sastanku zajedničke radne skupine u ožujku 2023.

Komisija je uzela u obzir korake koje je Gambija poduzela, ali je navela da je potrebno pojačati aktivnosti kako bi se potpuno proveo dogovor o ponovnom prihvatu u odnosu na sve države članice. Osim toga, konstatirala je da je za trajan i znatan napredak u svim fazama postupka ponovnog prihvata potrebno nadograditi postojeće mjere.

Krajem 2022. i tijekom 2023., u okviru kontinuirane procjene koju Komisija provodi na temelju podataka i informacija koje su dostavile države članice te institucije, tijela, uredi i agencije Unije, rasprava u relevantnim radnim skupinama Vijeća i sastanaka stručnih skupina te informacija razmijenjenih s Gambijom na sastancima zajedničke radne skupine, države članice izvijestile su o konstruktivnim koracima koje je poduzela Gambija. Konkretno, Gambija je poduzela korake kako bi imenovanjem kontaktne točke za ponovni prihvat olakšala komunikaciju te kako bi zahvaljujući pravodobno izdanim dozvolama za slijetanje osigurala nastavak čarter letova. Ti su koraci djelomično poboljšali operativnu suradnju za neke države članice, među ostalim zato što određena gambijska veleposlanstva više reagiraju na zahtjeve, organiziraju se misije za utvrđivanje identiteta, a putne isprave izdaju se u roku dogovorenom u sporazumu o ponovnom prihvatu. Stoga se može utvrditi znatno i trajno poboljšanje suradnje na ponovnom prihvatu u pogledu organizacije letova i operacija vraćanja.

Međutim, suradnja s Gambijom u pogledu ponovnog prihvata i dalje nije dostatna s obzirom na pomoć pruženu u identifikaciji gambijskih državljana koji nezakonito borave na državnom području država članica, pravodobno izdavanje putnih isprava te kapacitet i učestalost čarter letova kako bi se održivo smanjio broj osoba koje nezakonito borave u državama članicama.

Na temelju navedenoga Komisija stoga predlaže stavljanje izvan snage Provedbene odluke Vijeća 2022/2459. To znači da će se standardna pristojba od 80 EUR ponovno primjenjivati na državljane Gambije.

Međutim, budući da suradnja s Gambijom u pogledu ponovnog prihvata i dalje nije dostatna s obzirom na pomoć pruženu u identifikaciji gambijskih državljana koji nezakonito borave na državnom području svih država članica, pravodobno izdavanje putnih isprava te kapacitet i učestalost čarter letova kako bi se održivo smanjio broj osoba koje nezakonito borave u državama članicama, Komisija smatra da bi Provedbena odluka Vijeća (EU) 2021/1781 trebala ostati na snazi.

Cjelokupni odnosi Unije s Gambijom

Od demokratske tranzicije 2017. EU pruža dosljednu političku i financijsku potporu Gambiji te nastavlja podupirati stabilizaciju i konsolidaciju demokracije u toj zemlji, uključujući, među ostalim, ustavne reforme i reforme sigurnosnog sektora.

Nacionalni višegodišnji okvirni program koji je EU uspostavio za razdoblje 2021. – 2024. za pomoć Gambiji putem Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju ima financijsku omotnicu u iznosu od 119 milijuna EUR i obuhvaća tri prioritetna područja: promicanje dobrog upravljanja, zelenog gospodarstva za održivi rast i radna mjesta te ljudskog razvoja.

Gambija ima bescarinski i beskvotni pristup europskom tržištu u okviru programa „Sve osim oružja”. Šestogodišnji sporazum o partnerstvu u ribarstvu između EU-a i Gambije potpisan je 2019. Gambija je i stranka Sporazuma iz Cotonoua.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

Predložena odluka u skladu je sa Zakonikom o vizama kojim se utvrđuju usklađena pravila zajedničke vizne politike kojima se uređuju postupci i uvjeti za izdavanje viza za planirani boravak na državnom području država članica koji ne prelazi 90 dana u bilo kojem razdoblju od 180 dana. Predložena odluka temelji se na mjerama koje se u odnosu na Gambiju već primjenjuju od kraja 2021. i 2022. na temelju Provedbene odluke Vijeća (EU) 2021/1781 i Provedbene odluke Vijeća (EU) 2022/2459 te je stoga u skladu s njima.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

EU promiče sveobuhvatan pristup migracijama i prisilnom raseljavanju koji se temelji na zajedničkim vrijednostima i odgovornostima. Novim paktom o migracijama i azilu predviđa se razvoj i produbljivanje prilagođenih sveobuhvatnih i uravnoteženih partnerstava radi poticanja suradnje u svim relevantnim aspektima, a to su:

– pružanje zaštite onima kojima je ona potrebna te potpora zemljama i zajednicama domaćinima,

– izgradnja gospodarskih prilika i rješavanje glavnih uzroka nezakonitih migracija i prisilnog raseljavanja,

– potpora partnerima za jačanje upravljanja migracijama,

– poticanje suradnje u području vraćanja i ponovnog prihvata,

– uspostava zakonitih putova u Europu.

Suradnja između država članica i trećih zemalja u pogledu ponovnog prihvata državljana trećih zemalja s nezakonitim boravkom važan je element te politike. Kako bi se ojačala takva sveobuhvatna partnerstva i osigurala potpuna suradnja trećih zemalja, Europsko vijeće pozvalo je EU da mobilizira sve dostupne alate, uključujući razvojnu suradnju, trgovinu ili vizne mjere[4].

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

• Pravna osnova

Uredba (EZ) br. 810/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uspostavi Zakonika Zajednice o vizama (Zakonik o vizama), članak 25.a stavak 6.

• Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)

Nije primjenjivo

• Proporcionalnost

Svrha je predložene mjere prilagoditi vizne mjere, a ujedno uvažiti dosadašnji trud Gambije na poboljšanju suradnje u pogledu ponovnog prihvata državljana trećih zemalja s nezakonitim boravkom. Proporcionalne su postavljenom cilju. Predloženom mjerom ponovno će se uvesti standardna vizna pristojba od 80 EUR za državljane Gambije. Mjere ne utječu na mogućnost podnošenja zahtjeva za vizu i dobivanja vize za državljane Gambije.

3. REZULTATI EX POST EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

• Ex post evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva

Nije primjenjivo

• Savjetovanja s dionicima

Nije primjenjivo

• Prikupljanje i primjena stručnog znanja

Nije primjenjivo

• Procjena učinka

Nije primjenjivo

• Primjerenost i pojednostavnjenje propisa

Nije primjenjivo

[4] EUCO 22/21 (17)

- **Temeljna prava**

Predloženim mjerama ne utječe se na mogućnost podnošenja zahtjeva za vizu i dobivanja vize te se stoga poštuju temeljna prava podnositelja zahtjeva, posebno poštovanje obiteljskog života.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Nije primjenjivo

5. DRUGI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Nije primjenjivo

- **Dokumenti s objašnjenjima (za direktive)**

Nije primjenjivo

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

Člankom 1. utvrđuje se stavljanje izvan snage Provedbene odluke Vijeća (EU) 2022/2459 od 8. prosinca 2022. o primjeni povećane vizne pristojbe u odnosu na Gambiju. To znači da će se standardna pristojba od 80 EUR, kako je utvrđeno u članku 16. stavku 1. Zakonika o vizama, ponovno primjenjivati na državljane Gambije.

Članak 2. sadržava popis adresata predložene odluke, tj. relevantnih država članica.

2023/0345 (NLE)

Prijedlog

PROVEDBENE ODLUKE VIJEĆA

o stavljanju izvan snage Provedbene odluke (EU) 2022/2459 o primjeni povećane vizne pristojbe u odnosu na Gambiju

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 810/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uspostavi Zakonika Zajednice o vizama (Zakonik o vizama)[5], a posebno njezin članak 25.a stavak 6.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

(1) Suradnja s Gambijom u području ponovnog prihvata ocijenjena je nedostatnom u skladu s člankom 25.a stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 810/2009. Uzimajući u obzir korake koje je Komisija poduzela za poboljšanje razine suradnje i cjelokupne odnose Unije s Gambijom, smatralo se da suradnja Gambije s Unijom u pitanjima ponovnog prihvata nije dostatna te da je stoga potrebno djelovanje Unije.

(2) Provedbenom odlukom (EU) 2021/1781[6] privremeno je suspendirana primjena određenih odredaba Uredbe (EZ) br. 810/2009 u odnosu na Gambiju.

(3) Procjena suradnje s Gambijom u području ponovnog prihvata nakon donošenja Provedbene odluke (EU) 2021/1781 pokazala je da nije došlo do znatnih poboljšanja jer je suradnja u pogledu identifikacije, izdavanja putnih isprava i operacija vraćanja i dalje kompliciranа. Unatoč ograničenom napretku, suradnja u pogledu ponovnog prihvata još uvijek nije dostatna te su i dalje potrebna znatna i trajna poboljšanja. Stoga je Provedbenom odlukom Vijeća (EU) 2022/2459[7] uvedena povećana vizna pristojba za gambijske državljane.

(4) Komisijina kontinuirana procjena suradnje Gambije u pogledu ponovnog prihvata nakon Provedbene odluke (EU) 2022/2459 upućuje na to da se suradnja u ponovnom prihvatu u pogledu organizacije letova i operacija vraćanja znatno i trajno poboljšala. Stoga više nije potrebno primjenjivati povećanu viznu pristojbu za državljane Gambije, a Provedbenu odluku (EU) 2022/2459 trebalo bi staviti izvan snage.

(5) Komisijina kontinuirana procjena suradnje Gambije u pogledu ponovnog prihvata pokazuje i da suradnja s Gambijom u pogledu ponovnog prihvata i dalje nije dostatna s obzirom na pomoć pruženu u identifikaciji gambijskih državljana koji nezakonito

[5] SL L 243, 15.9.2009., str. 1.

[6] Provedbena odluka Vijeća (EU) 2021/1781 od 7. listopada 2021. o suspenziji određenih odredaba Uredbe (EZ) br. 810/2009 Europskog parlamenta i Vijeća u odnosu na Gambiju (SL L 360, 11.10.2021., str. 124.)

[7] Provedbena odluka Vijeća (EU) 2022/2459 od 8. prosinca 2022. o primjeni povećane vizne pristojbe u odnosu na Gambiju (SL L 321, 15.12.2022., str. 18.).

borave na državnom području svih država članica, pravodobno izdavanje putnih isprava te kapacitet i učestalost čarter letova kako bi se održivo smanjio broj gambijskih državljana koji nezakonito borave u državama članicama. Stoga bi Provedbena odluka Vijeća (EU) 2021/1781 trebala ostati na snazi.

(6) U skladu s člancima 1. i 2. Protokola br. 22 o stajalištu Danske, priloženog Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije, Danska ne sudjeluje u donošenju ove Odluke te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje. S obzirom na to da ova Odluka predstavlja daljnji razvoj schengenske pravne stečevine, Danska, u skladu s člankom 4. navedenog protokola, u roku od šest mjeseci nakon što Vijeće odluči o ovoj Odluci odlučuje hoće li je provesti u svojem nacionalnom pravu.

(7) Ova Odluka predstavlja razvoj odredaba schengenske pravne stečevine u kojima Irska ne sudjeluje, u skladu s Odlukom Vijeća 2002/192/EZ[8]; Irska stoga ne sudjeluje u donošenju ove Odluke te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje.

(8) U pogledu Islanda i Norveške ova Odluka predstavlja razvoj odredaba schengenske pravne stečevine u smislu Sporazuma između Vijeća Europske unije i Republike Islanda i Kraljevine Norveške o pridruživanju tih država provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine[9], koje pripadaju području iz članka 1. točke B Odluke Vijeća 1999/437/EZ[10].

(9) U pogledu Švicarske ova Odluka predstavlja razvoj odredaba schengenske pravne stečevine u smislu Sporazuma između Europske unije, Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o pridruživanju Švicarske Konfederacije provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine[11], koje pripadaju području iz članka 1. točke B Odluke 1999/437/EZ u vezi s člankom 3. Odluke Vijeća 2008/146/EZ[12].

(10) U pogledu Lihtenštajna ova Odluka predstavlja razvoj odredaba schengenske pravne stečevine u smislu Protokola između Europske unije, Europske zajednice, Švicarske Konfederacije i Kneževine Lihtenštajna o pristupanju Kneževine Lihtenštajna Sporazumu između Europske unije, Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o pridruživanju Švicarske Konfederacije provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine[13], koje pripadaju području iz članka 1. točke B Odluke 1999/437/EZ u vezi s člankom 3. Odluke Vijeća 2011/350/EU[14].

---

8 Odluka Vijeća 2002/192/EZ od 28. veljače 2002. o zahtjevu Irske za sudjelovanje u pojedinim odredbama schengenske pravne stečevine (SL L 64, 7.3.2002., str. 20.).

9 SL L 176, 10.7.1999., str. 36.

10 Odluka Vijeća 1999/437/EZ od 17. svibnja 1999. o određenim aranžmanima za primjenu Sporazuma između Vijeća Europske unije i Republike Islanda i Kraljevine Norveške o pridruživanju tih dviju država provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine (SL L 176, 10.7.1999., str. 31.).

11 SL L 53, 27.2.2008., str. 52.

12 Odluka Vijeća 2008/146/EZ od 28. siječnja 2008. o sklapanju, u ime Europske zajednice, Sporazuma između Europske unije, Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o pridruživanju Švicarske Konfederacije provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine (SL L 53, 27.2.2008., str. 1.).

13 SL L 160, 18.6.2011., str. 21.

14 Odluka Vijeća 2011/350/EU od 7. ožujka 2011. o sklapanju Protokola između Europske unije, Europske zajednice, Švicarske Konfederacije i Kneževine Lihtenštajna o pristupanju Kneževine Lihtenštajna Sporazumu Europske unije, Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o pristupanju Švicarske Konfederacije provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine, u vezi s ukidanjem kontrola na unutarnjim granicama i kretanju osoba, u ime Europske unije (SL L 160, 18.6.2011., str. 19.).

(11) Ova Odluka predstavlja akt koji se temelji na schengenskoj pravnoj stečevini ili je na drugi način s njom povezan, u smislu članka 3. stavka 2. Akta o pristupanju iz 2003. i članka 4. stavka 2. Akta o pristupanju iz 2005.,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Provedbena odluka (EU) 2022/2459 stavlja se izvan snage.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena Kraljevini Belgiji, Republici Bugarskoj, Češkoj Republici, Saveznoj Republici Njemačkoj, Republici Estoniji, Helenskoj Republici, Kraljevini Španjolskoj, Francuskoj Republici, Republici Hrvatskoj, Talijanskoj Republici, Republici Cipru, Republici Latviji, Republici Litvi, Velikom Vojvodstvu Luksemburgu, Mađarskoj, Republici Malti, Kraljevini Nizozemskoj, Republici Austriji, Republici Poljskoj, Portugalskoj Republici, Rumunjskoj, Republici Sloveniji, Slovačkoj Republici, Republici Finskoj i Kraljevini Švedskoj.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće
Predsjednik